26/04/2020

Ο Απόστολος που κήρυξε το ευαγγέλιο μέχρι τις Ινδίες

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ο άγιος Απόστολος Θωμάς ήταν μεταξύ των δώδεκα μαθητών του Κυρίου. Γεννήθηκε στην Ιουδαία από γονείς φτωχούς. Ήταν πιστός στο Μωσαϊκό Νόμο, με αγνό βίο και ανήκε σε οικογένεια αλιέων.

Ο Θωμάς ως μαθητής του Κυρίου

Ήταν από τους ένθερμους και αφοσιωμένους μαθητές, πρόθυμος και υπηρέτης πιστός. Αγάπησε πολύ τον Κύριο, κι όταν οι Ιουδαίοι ήθελαν να τον θανατώσουν, ο Θωμάς έλεγε στους άλλους μαθητές «Ας πάμε κι εμείς να πεθάνουμε μαζί Του. Είναι καλύτερα να σταυρωθούμε με το Δεσπότη, παρά να ζούμε χωρίς Αυτόν».

Στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη (14, 4-5) παρατηρούμε στη ρήση του Κυρίου, πως οι μαθητές δε γνωρίζουν που πηγαίνει και ποια είναι η οδός που οδηγεί σε αυτό το δρόμο. Ο Θωμάς τότε θέτει ευθέως το ερώτημα «Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;».

Όταν ο Ιησούς αναστήθηκε από τον τάφο, παρουσιάστηκε στους μαθητές Του που ήταν συγκεντρωμένοι στο υπερώο, με κλειστές τις πόρτες, για το φόβο των Ιουδαίων. Ο Θωμάς δεν ήταν τότε μαζί τους και, όταν οι υπόλοιποι μαθητές του διηγήθηκαν ότι είδαν τον αναστάντα Κύριο, δε θέλησε να τους πιστέψει. Αλλά ο

Κύριος εμφανίστηκε ξανά, οκτώ μέρες αργότερα, ενώπιον των μαθητών, και προέτρεψε το Θωμά να ψηλαφήσει τις πληγές από τα καρφιά και την πλευρά που είχε τρωθεί από τη λόγχη. Εκθαμβωμένος ο Θωμάς, προσκύνησε και ανεβόησε: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Η απάντηση του Κυρίου ήταν τέτοια, που θα διδάσκει όλους όσους θέλουν να δυσπιστούν στην αλήθεια του Ευαγγελίου. Είπε, λοιπόν, ο Κύριος: «ότι εώρακάς με, πεπίστευκας, μακάριοι οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες» (Ιωάν. 20,26). Δηλαδή, λέει ο Κύριος στο Θωμά, πίστεψες επειδή με είδες. Μακαριότεροι και περισσότερο καλότυχοι είναι εκείνοι, που αν και δεν με είδαν, πίστεψαν.
Επανόρθωσε έτσι ο Κύριος την ολιγοπιστία του Θωμά και μας δίδαξε ότι και εμείς καλούμαστε να θέσουμε τον δάκτυλο – όχι σωματικά, αλλά πνευματικά – στην πλευρά Του, για να ποτιστούμε από την αναβλύζουσα Χάρη (Ιω. 20, 19-29). Γι΄ αυτό το λόγο, η Εκκλησία όχι μόνο δεν καταδικάζει τον Θωμά, αλλά τιμά την "μακαρία αυτού απιστία" την πρώτη Κυριακή μετά την Κυριακή του Πάσχα.

Ο Θωμάς βρισκόταν μαζί με τους άλλους Αποστόλους την ημέρα της Πεντηκοστής. Κατά την ιστορία, την οποία βεβαιώνει η παράδοση, κατά την Κοίμηση της Παναγίας μας με θεία οικονομία, ο Θωμάς και πάλι δεν παραβρισκόταν στη σύναξη των άλλων Αποστόλων. Έφτασε όμως και αυτός μετά τρεις μέρες και παρεκάλεσε του άλλους Αποστόλους να τον συνοδεύσουν ως τον τάφο, για να προσκυνήσει το άγιο σώμα της Θεοτόκου. Έτσι κι έγινε, αλλά όταν άνοιξαν τον τάφο, μεγάλη κατάπληξη και θαυμασμός τους κυρίευσε όλους. Το σώμα έλειπε και στο μνήμα κείτονταν μόνο το σεντόνι που είχαν τυλίξει το σώμα της Παναγίας. Η Παναγία αναστήθηκε και σωματικά αναλήφθηκε από την γη στους ουρανούς χαρίζοντας θαυμαστή δύναμη στους Αποστόλους για το δύσκολο και τεράστιο έργο που είχαν ήδη ξεκινήσει.

Ο Θωμάς και ο βασιλιάς Γουνδιαφόρος

Ο Θωμάς όταν πήγε στο βασιλιά της Ινδίας Γουνδιαφόρο, ρωτήθηκε τι ξέρει να κατασκευάζει από ξύλα και τι από λίθους. Ο Απόστολος απάντησε ότι από ξύλα ξέρει να κατασκευάζει αλέτρια, κουπιά και ζυγούς για βόδια. Από λίθους κολώνες, ναούς και βασιλικά ανάκτορα. Τότε του λέει ο βασιλιάς «Μπορείς, λοιπόν, να μου κατασκευάσεις ένα ανάκτορο στον τόπο, που αγαπώ;» Ο Θωμάς υποσχέθηκε, ότι μπορεί. Τον οδήγησε ο βασιλιάς σ' ένα πραγματικά ωραίο τόπο με βρύσες και δέντρα, και του είπε «Σχεδίασε μου σε πάπυρο το σχήμα της οικοδομής για να δω αν μου αρέσει, διότι θα απουσιάσω τρία χρόνια σ' άλλη χώρα για κάποια υπηρεσία. Θέλω, όταν θα επιστρέψω να είναι έτοιμο το ανάκτορο».

Ο Απόστολος έκαμε ένα ωραιότατο σχέδιο. Ο βασιλιάς χάρηκε για το ωραίο σχέδιο και είπε «Αληθινά, είσαι άριστος τεχνίτης και πρέπει να υπηρετείς το βασιλιά αφού

είσαι έμπειρος». Τότε ο βασιλιάς πρόσταξε να δώσουν στον Απόστολο χρυσάφι, για να αγοράσει τα απαραίτητα για την οικοδομή. Παρακαλούσε εν το μεταξύ τον Απόστολο να βάλει αμέσως τα θεμέλια. Εκείνος του αποκρίθηκε «Δεν γίνεται να κτίσουμε παλάτι αυτό το μήνα, αλλά τον ερχόμενο, τον Οκτώβριο». Λέγοντας αυτά εννοούσε τη μέλλουσα ζωή. Σύμφωνα με τη βασιλική διαταγή έδωσαν στο Θωμά ότι χρειαζόταν και αυτός έφυγε για τον τόπο της κατασκευής. Εκεί όμως άρχισε να ετοιμάζει ουράνιο παλάτι για το βασιλιά. Κάθε μέρα δίδασκε και βάπτιζε τους ειδωλολάτρες και μοίραζε τα πλούτη στους φτωχούς.

Μετά από καιρό ζήτησε ο βασιλιάς πληροφορίες αν τελείωσε το οικοδόμημα. Ο Θωμάς του απάντησε ότι χρειάζεται κι άλλα ακόμη έξοδα για να κατασκευάσει τη στέγη. Ο βασιλιάς έστειλε πολύ χρυσάφι κι ένα γράμμα, που έλεγε: » Να την κατασκευάσεις το γρηγορότερο τη στέγη των ανακτόρων, όσο πιο ωραία γίνεται για να το δεις τελειωμένο και να σε δοξάσω με επαίνους και εγκώμια». Ο Απόστολος μόλις πήρε τα χρήματα, ευχαριστώντας το Θεό είπε «Σ’ ευχαριστώ φιλάνθρωπε Κύριε, διότι γνωρίζεις με πολλούς και ποικίλους τρόπους να ετοιμάζεις τη σωτηρία κάθε ανθρώπου». Και μοίρασε πάλι τα χρήματα στους φτωχούς.

Μετά από λίγο καιρό έτυχε να πάνε στο βασιλιά κάποιοι άνθρωποι από τον τόπο, όπου έμενε ο Θωμάς. Τους ρώτησε λοιπόν, ο βασιλιάς, για να πληροφορηθεί την ομορφιά και το μεγαλείο των ανακτόρων. Εκείνοι του είπαν «Μην περιμένεις, βασιλιά, απ’ εκείνον οικοδομές, γιατί αυτός μοίρασε στους φτωχούς, όλο το χρυσάφι. Όχι μόνο αυτό, αλλά και κηρύττει ένα Θεό άγνωστο και κάνει θαύματα». Ο βασιλιάς ταράχθηκε και διέταξε να φέρουν μπροστά του το Θωμά. Παρουσιάστηκε ο Θωμάς κι ο βασιλιάς με θυμό τον ρώτησε αν έκτισε το παλάτι.

Ο Απόστολος αποκρίθηκε «Το παλάτι εκείνο, που έμαθα να κτίζω από τον μόνο αρχιτέκτονα Χριστό, το έκτισα πολύ ωραίο». Και ο βασιλιάς του είπε «Αυτή την ώρα να πάμε να το δούμε». Ο Θωμάς του είπε «Νομίζω ότι δεν χρειάζεται για τον παρόντα κόσμο. Όταν φύγεις από τον κόσμο αυτό, τότε θα σου χρησιμεύσει». Ο βασιλιάς νόμισε, ότι τον κορόιδευε και σαν θηρίο θυμωμένος είπε «Αυτόν τον απατεώνα να τον κλείσετε σε σκοτεινό λάκκο μαζί με τον έμπορο, που τον έφερε εδώ».

Ενώ ο Απόστολος ήταν στη φυλακή, ο αδελφός του βασιλιά, κυριευμένος από λύπη για την ζημιά, αρρώστησε βαριά. Κάλεσε λοιπόν, τον αδελφό του και του είπε «Εγώ λυπήθηκα για τη ζημιά, που πάθαμε από εκείνο τον απατεώνα, αρρώστησα και φεύγω από αυτή τη ζωή». Ύστερα από λίγη ώρα έμεινε νεκρός. Άγγελος Κυρίου πήρε την ψυχή του και την έφερε στις σκηνές των Δικαίων και τον ρωτούσε σε ποιά θέλει να κατοικήσει. Βλέποντας η ψυχή μια ωραιότατη παρακαλούσε να μείνει

σ’ αυτή. Τότε ο Άγγελος του είπε «Σ’ αυτή δεν μπορείς να κατοικήσεις, επειδή είναι του αδελφού σου, που του την έκτισε ο Θωμάς». Η ψυχή τότε αποκρίθηκε «Σε παρακαλώ άφησε με να γυρίσω πίσω στον αδελφό μου για να την αγοράσω και μετά επιστρέφω πάλι εδώ».

Ο Άγγελος έδωσε την ψυχή στο νεκρό σώμα. Αμέσως ο νεκρός αναστήθηκε και ζήτησε τον αδελφό του. Ο βασιλιάς ήλθε κοντά του κι εκείνος τότε του είπε «Αδελφέ μου πιστεύω, ότι προτιμάς να δώσεις το μισό της βασιλείας σου, για να με δεις ζωντανό. Τώρα μια μικρή χάρη σου ζητώ». Του είπε ο βασιλιάς «Πες το και θα κάνω ότι μπορώ». Ο αδερφός του του είπε «Δώσε μου το παλάτι, που έχεις στους ουρανούς και πάρε, όσα χρήματα θέλεις». Του είπε ο βασιλιάς «Εγώ έχω παλάτι στον ουρανό; Από που;» Ο αδερφός του του είπε «Ναι, έχεις, αν και συ δεν το γνωρίζεις. Σου το έκτισε ο ξένος, που είναι στη φυλακή. Είναι ωραιότατο, το είδα, όταν μ’ άρπαξε Άγγελος Κυρίου». Τότε ο βασιλιάς κατάλαβε και απέφυγε να εκπληρώσει την υπόσχεση του λέγοντας «Αν το θέμα, αδελφέ μου, ήταν στη βασιλεία μου και στην εξουσία μου θα τηρούσα την υπόσχεση μου. Τώρα όμως αυτό βρίσκεται στον ουρανό. Πάρε όμως εσύ τον ίδιο το Θωμά για να σου κατασκευάσει καλύτερο». Μετά απ’ αυτά ελευθέρωσε το Θωμά και τον Αμβάνη και τους ζήτησε συγνώμη για το σφάλμα του. Ο Θωμάς ευχαρίστησε τον Κύριο και βάπτισε αυτούς και όλους τους άρχοντες. Το παράδειγμα του Γουνδιαφόρου ακολούθησαν πολλοί και βαπτίσθηκαν και αυτοί Χριστιανοί.

Ο βασιλιάς Μίσδιος και ο θάνατος του Αποστόλου

Απ’ αυτή την πόλη αφού ολοκλήρωσε το έργο του, έφυγε ο Απόστολος και πήγε σ’ άλλη μεγάλη πόλη των Ινδιών. Εκεί συνάντησε στους βαρβάρους ριζωμένη βαθιά την ασέβεια και την ειδωλολατρία. Σιγά σιγά με αγάπη και υπομονή τους έφερε στο φως της μόνης αλήθειας. Εκείνοι άρχισαν να του αποδίδουν τιμές για να εκδηλώσουν την ευγνωμοσύνη τους.

Σ’ αυτό τον τόπο βάπτισε πολλούς, μεταξύ των οποίων και τη γυναίκα του βασιλιά Μίσδιου, Μιγδονία και τη γυναίκα του άρχοντα Χαρασίου, Τερτιανή. Αυτές οι δύο μάλιστα συμφώνησαν να ζήσουν ασκητικά στ’ ανάκτορα τους. Ο βασιλιάς και ο Χαράσιος θύμωσαν επειδή δε ζούσαν οι γυναίκες τους, όπως αυτοί ήθελαν και γνωρίζοντας, ότι ο Θωμάς είναι ο αίτιος διέταξαν να τον φέρουν μπροστά τους. Έπειτα έδωσε διαταγή να τον φυλακίσουν. Τα μεσάνυκτα πήγαν οι Χριστιανοί στη φυλακή, που ο Απόστολος, την άνοιξε με την προσευχή κι έμειναν κοντά του, για να τους στηρίζει στην πίστη. Αυτή τη νύχτα πήγε ο Θωμάς σ’ ένα σπίτι, όπου είχαν ετοιμάσει όλα για τη Θεία Ευχαριστία και για το Άγιο Βάπτισμα. Εκεί βάπτισε τον Ουαζάνη, γιο του βασιλιά Μίσδιου και την κόρη του Τέρτια. Τη στιγμή που τους κοινωνούσε ακούστηκε μια φωνή από τον ουρανό λέγοντας «Αλήθεια σας λέω, μη

φοβάστε, αλλά πιστεύετε».

Μετά από αυτά ο Θωμάς γύρισε πάλι στη φυλακή και κλείστηκε, όπως πρώτα. Τον ακολούθησαν οι αρχόντισσες Τερτία, Μιγδονία και Μαρκία θέλοντας να μείνουν μαζί του. Ο Απόστολος τότε τους είπε «Θυγατέρες μου, και συνδούλες του Κυρίου Ιησού Χριστού, ακούστε τον τελευταίο μου λόγο. Αύριο θα πάω στο Δεσπότη μου, για να απολαύσω το μισθό του κόπου μου. Χαίρομαι γι' αυτό και ευφραίνομαι, γιατί ήλθε ο καιρός της ανταποδόσεως. Εσείς να μείνετε ατάραχοι στην πίστη, όταν με δείτε νεκρό. Αν φυλάξετε την πίστη θα συναντηθούμε στον ουρανό». Έπειτα κλείστηκε στο δεσμωτήριο για να προσευχηθεί.

Οι γυναίκες έκλαιγαν, γιατί ήξεραν ότι θα τον θανατώσει ο Μίσδιος, στον οποίον πήγαν οι φύλακες και του είπαν τα εξής «Βασιλιά, ελευθέρωσε εκείνο τον μάγο, γιατί όσες φορές θέλει, ανοίγει την πόρτα και φεύγει αλλά και η γυναίκα σου και τα παιδιά σου έρχονται και συνομιλούν μαζί του». Πήγε ο ίδιος ο βασιλιάς τότε στις φυλακές και βλέποντας τις πόρτες κλειστές, όπως τις άφησε, θαύμασε κι αφού εξέτασε τον Θωμά, τον ρώτησε αν είναι δούλος κανενός ή ελεύθερος. Εκείνος λοιπόν αποκρίθηκε «Είμαι δούλος του Κυρίου μου Ιησού Χριστού που είναι Θεός αληθινός και κατοικεί στους ουρανούς και μ' έστειλε εδώ για να σώσω πολλούς από εσάς». Απάντησε ο Μίσδιος «Βαρέθηκα τις μαντείες σου, και θα σου δώσω το θάνατο που σου πρέπει για να γλυτώσω το γένος μου από τις μαγείες και κακουργίες σου».

Αυτά είπε, αλλά επειδή φοβόταν τον όχλο γιατί είχαν πιστέψει πολλοί, και για να μη γίνει εκεί μέσα σύγχυση, τον οδήγησε έξω απ' την πόλη με λίγους στρατιώτες σε κάποια απόσταση τον παρέδωσε σε πέντε στρατιώτες να τον ανεβάσουν πάνω στο βουνό και να τον φονεύσουν. Έτσι ο βασιλιάς γύρισε στην πόλη, ενώ ο λαός έτρεχε με προθυμία ν' αρπάξει τον Απόστολο από τα χέρια των στρατιωτών. Αυτός όμως τους εμπόδιζε και όταν έφθασε στον καθορισμένο τόπο προσευχήθηκε. Αφού τελείωσε την προσευχή του ο Απόστολος, ευλόγησε και ευχήθηκε στους πιστούς και κατόπιν είπε στους στρατιώτες: – Εκτελέστε τώρα την διαταγή του Βασιλιά. Εκείνοι αμέσως τον λόγχισαν και τον χτύπησαν ταυτοχρόνως με τα ακόντια και έτσι τελείωσε το δρόμο της ζωής του ο Απόστολος Θωμάς στην πόλη Μαλιαπούρ (προάστιο του σημερινού Μαδράς), που λέγεται και Άγιος Θωμάς, στην ανατολική πλευρά της Ινδικής χερσονήσου.

Οι πιστοί αφού τον έκλαψαν πικρά, τον τύλιξαν σε σεντόνια και πολύτιμα υφάσματα που έφερε η Τερτία και τον έθαψαν σε μέρος που έθαβαν τους βασιλιάδες. Η βασίλισσα και ο Ουζάνης με τους υπόλοιπους έμειναν στον τάφο όλη την ημέρα και τη νύχτα και έκαναν αγρυπνία. Κατά την νύχτα φάνηκε ο Θείος Απόστολος και τους είπε «Τι κάθεστε στον τάφο μου; Δεν είμαι σ' αυτόν όπως

νομίζετε, αλλά ανέβηκα στους ουρανούς. Εσείς, Τερτία και Μιγδονία, μη ξεχάσετε όσα σας είπα, αλλά να φυλάξετε την ευσέβεια και ο Χριστός θα σας βοηθήσει».

Ο Ουζάνης που ήταν διάκονος και ο Ονησίφορος ο πρεσβύτερος, που τους χειροτόνησε ο Θωμάς όταν πήγαινε στο μαρτύριο, δίδασκαν με παρρησία το Ευαγγέλιο και πίστευαν καθημερινά αμέτρητο πλήθος. Έπειτα από καιρό δαιμονίστηκε ένας γιός του Μισδαίου και μη μπορώντας να βρει τη γιατρειά του, πήγε ο βασιλιάς στον τάφο του Αποστόλου να πάρει ένα κομμάτι απ' το άγιο λείψανο για να το βάλει στο γιό του να θεραπευτεί. Όταν άνοιξε τον τάφο δεν βρήκε το λείψανο, γιατί κάποιος χριστιανός το πήρε κρυφά και το πήγε στην Έδεσσα της Συρίας. Ο Θωμάς φάνηκε στον βασιλιά και του είπε «Όταν ζούσα απίστησες και τώρα πιστεύεις; Αλλά για να δεις τη φιλανθρωπία του Δεσπότου μου, πάρε χώμα απ' τον τάφο μου και βάλε το στο γιό σου για να βρει αμέσως την υγεία του». Έφερε λοιπόν ο βασιλιάς εκεί τον γιό του και παίρνοντας λίγο χώμα απ' τον τάφο με πολλή πίστη το έβαλε στον δαιμονιζόμενο και αμέσως θεραπεύθηκε ο γιός του. Έπειτα βαπτίσθηκε ο ίδιος και όλο του το παλάτι και οι λοιποί απ' την πόλη και έγινε μεγάλο πανηγύρι παντού σ' εκείνα τα μέρη. Ο βασιλιάς παρακαλούσε με δάκρυα τη γυναίκα του Τερτία και Μιγδονία να παρακαλέσουν το Δεσπότη Χριστό να συγχωρήσει τα προηγούμενα αμαρτήματα του καθώς και τα κακά που έπραξε εναντίον του Αγίου Του Αποστόλου.

Η Εκκλησία μας τιμάει τη μνήμη του αποστόλου Θωμά κάθε χρόνο στις 6 Οκτωβρίου. Από τον 3ο αιώνα, μαρτυρείται το προσκύνημα στον τάφο του Αποστόλου στην Έδεσσα της Συρίας (σημερινή Ούρφα της Νοτιοανατολικής Τουρκίας), της οποίας ήταν πολιούχος. Αλλά κατά μία παράδοση που αναφέρεται από τον άγιο Εφραίμ τον Σύρο (ο οποίος, μετά την κατάληψη της πόλης της Νίσιβης από τους Πέρσες το 363, έφυγε για την Έδεσσα όπου έζησε τα τελευταία 10 χρόνια της ζωής του διδάσκοντας στην περιβόητη Σχολή των Περσών), φαίνεται ότι ήταν το τίμιο λείψανο του Αποστόλου Θωμά που είχε διακομισθεί στην Έδεσσα από έναν έμπορο το 232. Το ιερό λείψανο του αγίου παρέμεινε εκεί έως ότου ο γιος του Μεγάλου Κωνσταντίνου το μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη. Το 1204 το λείψανο μεταφέρθηκε στην Ρώμη, μαζί με τα λείψανα άλλων αγίων που είχαν συγκεντρωθεί στην Βασιλεύουσα.

Στο όνομα του Θωμά έχουν διασωθεί τρία απόκρυφα κείμενα του 2ου μ. Χ. αιώνα. Πρόκειται αναμφίβολα για ψευδεπίγραφα κείμενα αρχαίων αιρετικών γνωστικών, οι οποίοι θέλοντας να δώσουν κύρος στις αιρετικές τους δοξασίες, τις απέδωσαν στον απόστολο Θωμά.